

Gürcistan Mobilya Sektörü Raporu

2012
SEKTÖR RAPORLARI

Bu belge, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

Belge No : 211-RP-2/2

Revizyon No : -

Revizyon Tarihi : -

ISBN : -

Yayın Tarihi : 2011

Editör(ler) : -

Tasarım : Sinan KACIR
Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
Basın Halkla İlişkiler Görevlisi

Basım Yeri : -

Basım Yılı : 2012

Matbaa Sertifika No :

Belgenin her türlü yayın hakkı Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'na aittir.

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'nın izni olmadan, bu belgenin tümü veya bir kısmı yayınlanamaz ve çoğaltılamaz.

T.C. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı

Cebrail Mah. Saray Sokak No:1 37200 Kastamonu

Tel.: 0366 212 58 52 - Faks: 0366 212 58 55

E-posta: bilgi@kuzka.gov.tr / www.kuzka.gov.tr

T.C.
KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI
Genel Sekreterlik

Gürcistan Mobilya Sektörü Raporu

HAZIRLAYAN
Berkol ALEVLİ,
Sinop Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü

Rapor yazar adı içermektedir ve atıflar yazara yapılmalıdır. Makaledeki bulgular, yorumlar ve sonuçlar tamamen yazara ait olup; Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'nın görüşlerini yansıtmamaktadır.

Değerli katkılarından dolayı Doç. Dr. Hüseyin ŞEN'e teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	ii
Önsöz.....	iii
Tablolar ve Grafikler Listesi.....	v
Tablolar Listesi	v
Grafikler Listesi	v
Kısaltmalar.....	v
Giriş	vi
1. Ülke Ekonomisinin Genel Değerlendirmesi	1
1.1. Ekonomik Yapısı.....	1
1.2.Ticaret	2
1.3.Türkiye – Gürcistan İlişkileri	5
A) Referans Fiyat Uygulaması	6
B) Sınır Kapıları Altyapı Eksikliği	6
1.4. Sanayi	7
2. Mobilya Sektörü.....	7
2.1. Piyasanın Yapısı ve Tüketici Tercihleri	8
2.2. Sektörün Dış Ticaret Değerleri ve Türkiye İle Ticaret	8
3. İlgili Firma – Kurum Listesi ve Fuar Bilgileri.....	13
3.1. Firma Listesi	13
3.2. Türk İş Adamları Derneği	14
3.3. Fuar Bilgileri	14
4. Genel Değerlendirme ve Öneriler	14
5. Kaynakça	15

TABLÖLAR VE GRAFİKLER LİSTESİ

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo-1: Ülke Profili, 2011	vi
Tablo-2: GSYİH ve Kişi Başına GSYİH, 2007-2011	1
Tablo-3: Dış Ticaret Göstergeleri, 2007-2011	2
Tablo-4: Gürcistan'a İhrac Edilen Başlıca Ürünler, 2009-2011	3
Tablo-5: Gürcistan'dan İthal Edilen Başlıca Ürünler, 2009-2011	3
Tablo-6: Gürcistan'ın Ülkeler İtibarı ile İhracat, 2009-2011.....	4
Tablo-7: Gürcistan'ın Ülkeler İtibarı ile İthalat, 2009-2011.....	4
Tablo-8: Türkiye – Gürcistan Dış Ticaret Değerleri, 2008-2011	5
Tablo-9: Türkiye'nin Gürcistan'a İhracatında Başlıca Ürünler, 2009-2011	5
Tablo-10: Türkiye'nin Gürcistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler, 2009-2011.....	5
Tablo-11: İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller, 1992-2009	6
Tablo-12: Mobilya Sektöründe Üretim, 2004-2007	8
Tablo-13: Gürcistan'ın Mobilya Sektörü İhracatı, 2005-2007	9
Tablo-14: Gürcistan'ın Mobilya Sektörü İhracatında İlk On Ülke, 2006-2007	10
Tablo-15: Gürcistan'ın Mobilya Sektörü İthalatı, 2005-2007	10
Tablo-16: Gürcistan'ın Mobilya Sektörü İthalatında İlk On Ülke, 2006 – 2007	11
Tablo-17: Mobilya Sektöründe Gürcistan'ın Dış Ticaretinde İlk Beş Ülke, 2007	12
Tablo-18: Türkiye'nin Gürcistan'a Sanayi Ürünleri ve Hizmetler İhrac Potansiyeli, 2011.....	13
Tablo-19: Mobilya Sektöründe Faaliyet Gösteren Firma Listesi – Gürcistan	14
Tablo-20: Türk İş Adamları Derneği İletişim Bilgileri	15
Tablo-21: Gürcistan Mobilya Sektörü ile İlgili Fuar Bilgileri	15

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik-1: GSYİH Katkı Oranları, 2010.....	2
Grafik-2: Gürcistan Yıllık Enflasyon Ortalaması, 2010 – 2012	3

KISALTMALAR

GTİP	: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları
GSYİH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
IMF	: International Monetary Fund (Uluslararası Para Fonu)
GEL	: Georgian Lari (Gürcistan Larisi – Para Birimi)
SSCB	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
BAE	: Birleşik Arap Emirlikleri
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

GİRİŞ

1991 yılında bağımsızlığına kavuşan Gürcistan, 2004 yılında yaşanan Gül Devrimi'nden itibaren dışa dönük bir ekonomik model benimsenmiş olup, doğrudan yabancı yatırımların ülkeye aktarılması konusunda somut çalışmalarda bulunmuştur. Benimsenen model ile birlikte ülkedeki birçok sektörde kayda değer canlanma gözlemlenmektedir.

Bu raporun hazırlanmasındaki amaç, Gürcistan'ın ekonomik karakteristiği ve ülkede üretimi kısıtlı olan mobilya sektörü ile ilgili detaylı bilgi sunmaktır.

Gürcistan ile ilgili temel bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo-1: Ülke Profili (2011)

	Açıklama
Nüfus	4,5 milyon (2011)
Yüzölçümü	69.700 km ²
Başkent	Tiflis
Kişi Başına GSYİH	3.215 ABD Doları (2011)
Reel Büyüme Oranı	7,0 (2011)
Döviz Kuru	Lari (1 ABD Doları: 1,65 Lari, 29 Mart 2012)
Başlıca Şehirler	Tiflis (1,2 milyon), Kutaisi (193 bin), Zugdidi (175 bin), Batum (124 bin)
Telefon Kodu	995

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı İhracat Bilgi Platformu (2012)

1. ÜLKE EKONOMİSİNİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

1.1. Ekonomik Yapısı

SSCB sonrası ilk dönemde (1991 – 1995) büyük ekonomik sıkıntılar yaşayan Gürcistan, 1995 yılında IMF ile imzaladığı stand – by anlaşması ve ulusal para birimine geçiş ile ekonomisini son dönemde iyileştirmeye başlamış ve enflasyon oranını %10'lara kadar düşürebilmiştir.

2004 yılında gerçekleştirilen Gül Devrimi'nden sonra özellikle 2006 itibarıyla gümrük vergilerinin önemli oranda azalması ve yabancı sermayenin teşviki gibi adımlar Gürcistan ekonomisine önemli katkılar sağlamıştır. Tablo 2'de gösterildiği üzere, 2007 - 2011 yılları arasında kişi başına GSYİH'de genel olarak artış gözlemlenmektedir.

Sözü edilen gelişmeleri daha iyi anlamak amacıyla Tablo 2 incelendiğinde, 2007 yılında kişi başına düşen Gayri Safi Yurt İçi Hasıla 2.314 \$ iken, 2011 yılında bu rakamın yaklaşık 900 \$ artarak 3.215 \$'ı bulunduğu görülmektedir. Ülkenin reel GSYİH'si son beş yılda 4.200 milyon \$ artarak 14.374 milyon \$'a ulaşmıştır.

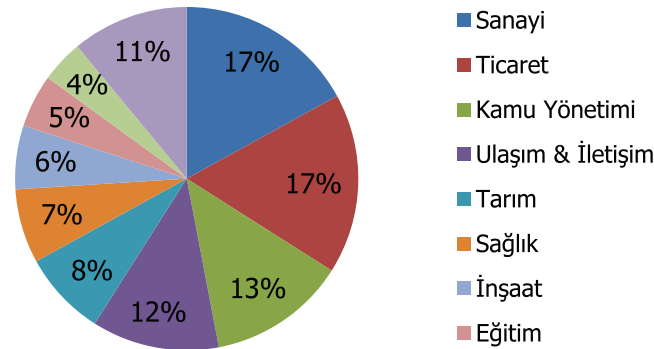
Tablo-2: GSYİH ve Kişi Başına GSYİH (2007-2011)

Yıl	Reel GSYİH (Milyon \$)	Artış (%)	Kişi Başına GSYİH (\$/Kişi)	Artış (%)
2007	10.172,0	-	2.314,6	-
2008	12.800,5	25,84	2.921,1	26,20
2009	10.767,1	- 15,88	2.455,2	- 15,95
2010	11.663,4	8,32	2.629,0	7,08
2011	14.370,4	23,21	3.215,4	22,31

Kaynak: Gürcistan Ulusal İstatistik Ofisi (2011)

GSYİH'nin katkı oranları incelendiğinde %17'lik paylarla Sanayi ve Ticaret ön plana çıkmaktadır. %13 ve %12'lik paylar ile Kamu Yönetimi ve Ulaşım ve İletişim, Sanayi ve Ticareti izlemektedir.

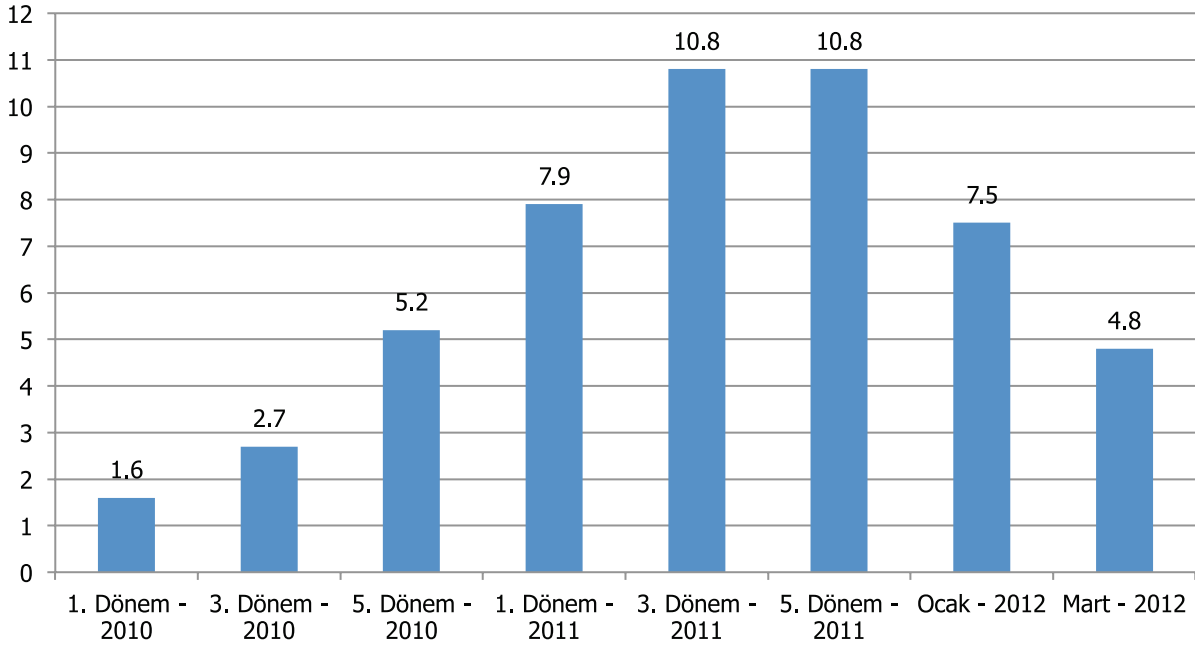
Grafik-1: GSYİH Bileşenleri (2010)

Kaynak: Gürcistan Kalkınma ve Ekonomi Bakanlığı (2011)

Gürcistan'da yıllık enflasyon ortalamaları incelendiğinde 2011'i %9,3 ile kapatırken, 2012'nin ilk dört ayı sonunda yıllık enflasyon ortalaması %3,5'tir. Gürcistan Merkez Bankası'nın 2014 yılı sonunda hedeflenen yıllık enflasyon oranı %6,0'dır.

Grafik-2: Gürcistan’da Yıllık Ortalama Enflasyon, 2010-2012

Kaynak: Gürcistan Ulusal Bankası (2012)

1.2. Ticaret

2007 – 2011 dönemi bir bütün olarak Gürcistan’ın ticaret hacminin daraldığı gözlemlenmektedir. İhracat değerlerinin söz konusu dönemde hemen hemen aynı kalmasına rağmen ülke ithalatının azalması ticaret hacminde değişikliğe sebep olmuştur.

Tablo-3: Dış Ticaret Göstergeleri, 2007-2011 (Milyon \$)

Yıllar	2007	2008	2009	2010	2011
İhracat	1,2	1,5	1,1	1,7	2,2
İthalat	5,2	6,3	4,5	5,3	7,1
Dış Ticaret Hacmi	6,4	7,6	5,5	6,1	9,3
Denge	-4,0	-4,6	-3,3	-3,5	-4,9

Kaynak: Gürcistan Ulusal İstatistik Ofisi (2011)

Ülke ihracatında külçe halinde demir, alaşımsız çelik ve ferro alyajlar büyük pay sahibidir. Azotlu mineral ve kimyasal gübreler, diğer kabuklu meyveler yine Gürcistan’ın ihracatında önemli rol oynamaktadır.

Tablo-4: Gürcistan'a İhraç Edilen Başlıca Ürünler, 2009-2011 (Milyon \$)

GTİP	GTİP Tanımı	2009	2010	2011	2011 (%)*
7206	Külçe Halinde Demir, Alaşımsız Çelik; İlk Şekillerde	0	2	309	15,5
7202	Ferro Alyajlar	130	264	255	12,8
3102	Azotlu Mineral ve Kimyasal Gübreler	60	72	144	7,2
0802	Diğer Kabuklu Meyveler (Taze, Kuru, Kabuklu, Kabuksuz)	70	64	131	6,6
7204	Demir-Çelik Döküntü ve Hurdaları, Bunların Külçeleri	64	109	117	5,9
7108	Altın; Ham, Yarı İşlenmiş, Pudra Halinde	116	86	110	5,5
2603	Bakır Cevherleri ve Konsantreleri	62	71	85	4,3
9706	Eskiliği Yüz Yılı Aşan Antika Eşya	0	0	70	3,5
7214	Demir-Çelik Çubuklar; Sıcak Haddeli, Dövülmüş, Burulmuş, Çekilmiş	3	36	61	3,1
2204	Taze Üzüm Şarabı	32	39	52	2,6
7404	Bakır Hurda ve Döküntüleri	19	42	48	2,4
2201	Sular, Buz ve Kar (Tat ve Lezzet Verici Katılmamış)	25	30	47	2,4
2208	Alkollü İçkiler, Likörler vb; Derece < %80, Tağyir Edilmemiş	54	55	45	2,3
2709	Petrol Yağları ve Bitümenli Minerallerden Elde Edilen Yağlar (Ham)	22	30	41	2,1
8803	88.01-88.02 Pozisyonlarındaki Araçların Aksam ve Parçaları	7	26	36	1,8
3004	Tedavi-Koruma İlaçları; Doze Edilmiş, Perakende Satılabilir	24	30	36	1,8
0102	Canlı Sığırlar	17	16	28	1,4
2716	Elektrik Enerjisi	20	37	28	1,4
2523	Portland Çimentosu, Şaplı Çimento, Cüruf Çimentosu vb.	22	6	19	1,0
7602	Alüminyum Döküntü ve Hurdaları	6	13	18	0,9
	Diğer ürünler	382	557	311	15,6
	Toplam	1.134	1.583	1.991	100,0

Kaynak: www.trademap.org (2011)

* 2011 yılında ihraç edilen ürünlerin toplam içerisindeki oranı

İşlenmiş petrol ürünleri Gürcistan'ın en büyük ithalat girdisidir. Tüm ithalatın %14'3'ünü kapsayan bu üründen sonra petrol gazı ve diğer gazlı hidrokarbonlar ve tedavi – koruma ilaçları Gürcistan'ın ithalatının en önemli kalemlerini başlıklarını oluşturmaktadır.

Tablo-5: Gürcistan'dan İthal Edilen Başlıca Ürünler, 2009-2011 (Milyon \$)

GTİP	GTİP Tanımı	2009	2010	2011	2011 (%)*
2710	Petrol ve Bitümenli Minerallerden Üretilen Yağlar; Ham Hariç	555	695	911	14,3
2711	Petrol Gazı ve Diğer Gazlı Hidrokarbonlar	152	134	285	4,5
3004	Tedavi-Koruma İlaçları; Doze Edilmiş, Perakende Satılabilir	175	188	198	3,1
1001	Buğday, Çavdarla Karışık Buğday	104	172	184	2,9
8517	Telli Telefon-Telgraf İçin Elektrikli Cihazlar	79	110	135	2,1
7308	Demir-Çelikten İnşaat ve Aksamı	19	50	102	1,6
1701	Şeker (Kamış, Pancar Şekeri) Kimyaca Saf Sakkaroz	50	74	90	1,4
2402	Tütün ve Tütün Benzerlerinden Purolar, Sigaralar	57	79	87	1,4
8471	Otomatik Bilgi İşlem Makineleri, Üniteleri	38	50	77	1,2
8544	Elektrik İçin İzole Tel, Kablo, İzole İletici, Optik Lif Kablo	23	33	73	1,1
0207	Kümes Hayvanlarının Etleri ve Yenilen Sakatları	37	48	66	1,0
8418	Buzdolapları, Dondurucular, Soğutucular, Isı Pompaları	26	38	59	0,9
8504	Elektrik Transformatörleri, Statik Konvertisörler vb.	21	15	57	0,9

9403	Diğer Mobilyalar, Bunların Aksam ve Parçaları	34	40	56	0,9
1512	Ayçiçeği, Aspir ve Pamuk Tohumu Yağları, Fraksiyonları	29	47	53	0,8
1806	Çikolata ve Kakao İhtiva Eden Diğer Gıda Müstahzarları	43	47	51	0,8
8528	Televizyon Alıcıları (Kombine Olsun Olmasın)	28	45	49	0,8
7214	Demir-Çelik Çubuklar; Sıcak Haddeli, Dövülmüş, Burulmuş, Çekilmiş	35	56	49	0,8
3917	Plastikten Tüpler, Borular, Hortumlar, Conta, Dirsek, Rakor vb.	21	33	46	0,7
4818	Tuvalet Kağıtları, Kağıt Havlu, Mendil, Kumaş, Masa Örtüsü vb.	35	40	46	0,7
	Diğer ürünler	2.805	3.103	3.714	58,1
	Toplam	4.366	5.095	6.398	100,0

Kaynak: www.trademap.org (2011)

* 2011 yılında ithal edilen ürünlerin toplam içerisindeki oranı

Gürcistan ihracatı ülkeler itibarı ile incelendiğinde, ihracatın büyük kısmını uzun yıllar boyunca Türkiye, Azerbaycan ve ABD'ye gerçekleştirmektedir. 2011 yılında Hindistan ile gerçekleştirmiş olduğu 323 milyon dolarlık ihracat ile bu ülke Gürcistan'ın en büyük ihracatçısı konumuna gelmiştir. Karadeniz ülkeleri de Gürcistan'ın ihracatında yine önemli bir yer teşkil etmektedir.

Tablo-6: Gürcistan'ın Ülkeler İtibarı ile İhracatı, 2009-2011 (Milyon \$)

Yıllar	2009	2010	2011	İhracat Payı (% , 2011)
Hindistan	6	12	323	16,2
Türkiye	226	216	222	11,2
Azerbaycan	166	244	197	9,9
ABD	37	180	140	7,1
İtalya	23	23	136	6,8
Ukrayna	84	103	136	6,8
Toplam	1.497	1.139	1.288	100,0

Kaynak: www.trademap.org (2011)

İthalat verileri incelendiğinde Gürcistan komşusu Türkiye ile ihracatta olduğu gibi ithalatta da yakın bir ilişki içerisinde. 2011 verilerine göre %18,9'luk bir pay ile en çok ithalat Türkiye'den gerçekleşmekte; Türkiye'yi, Ukrayna, Azerbaycan ve Çin izlemektedir.

Tablo-7: Gürcistan'ın Ülkeler İtibarı ile İthalatı, 2009-2011 (Milyon \$)

Yıllar	2009	2010	2011	İthalat Payı (% , 2011)
Türkiye	694	884	1.205	18,9
Ukrayna	416	558	679	10,6
Azerbaycan	376	464	654	10,2
Çin	173	334	519	8,1
Rusya	286	280	391	6,1
Almanya	298	329	340	5,3
Toplam	4.366	5.095	6.389	100,0

Kaynak: www.trademap.org (2011)

Türkiye Gürcistan ilişkileri değerlendirildiğinde Türkiye'nin Gürcistan'a ihracatının yıllar geçtikçe düşmekte olduğu gözlenmiştir, ancak 2011 yılında ihracat rakamlarının tekrardan yükselişe geçtiği görülmektedir. İthalat ise özellikle Gürcistan'da 2009 yılında yaşanan sıkıntılardan sonra oldukça gerilemiştir. Türkiye'nin Gürcistan'dan ithalatı 2011 yılı sonunda 314 milyon Amerikan Doları'nı bulmuştur.

Tablo-8: Türkiye – Gürcistan Dış Ticaret Değerleri, 2008-2011 (Milyon \$)

Yıllar	İhracat	İthalat	İkili Ticaret Hacmi	İkili Ticaret Dengesi	İhracat / İthalat
2008	998	525	1.523	473	1,90
2009	766	285	1.052	481	2,68
2010	770	291	1.060	479	2,65
2011	1.092	314	1.406	778	3,48

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (2012)

TÜİK'in 2011 yılı verileri incelendiğinde Türkiye'nin Gürcistan'a ihracatında plastik ile ilgili ürünler, demir – çelikten inşaat ve aksamı, toplu halde yolcu taşımaya mahsus motorlu araçlar gibi ürünlerin payı dikkat çekmektedir.

Tablo-9: Türkiye'nin Gürcistan'a İhracatında Başlıca Ürünler, 2009-2011 (Milyon \$)

GTİP	Konu	2009	2010	2011
3917	Plastikten tüpler, borular, hortumlar; conta, dirsek, rakor vb	15	26	38
7308	Demir-Çelikten İnşaat ve Aksamı	13	15	34
8702	Toplu Halde Yolcu Taşımaya Mahsus Motorlu Taşıtlar	1	1	28
8418	Buzdolapları, Dondurucular, Soğutucular, Isı Pompaları	11	16	26
8544	Elektrik için İzole Tel, Kablo, İzole İletici, Optik Lif Kablo	7	14	25
	Toplam	746	769	1.092

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (2012)

Türkiye'nin Gürcistan'dan ithalat verileri incelendiğinde, 2011 yılı sonunda demir / çelik döküntü ve hurdalarının genel orana kıyasla en büyük payı aldığı görülmektedir.

Tablo-10: Türkiye'nin Gürcistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler, 2009-2011 (Milyon \$)

GTİP	Konu	2009	2010	2011
7204	Demir/Çelik Döküntü ve Hurdaları, Bunların Külçeleri	95	133	142
7202	Ferro Alyajlar	89	31	50
9999	Başka Yerde Sınıflanmamış Ürünler	2	0	26
3102	Azotlu Mineral/Kimyasal Gübreler	5	23	17
2716	Elektrik Enerjisi	0	2	16
	Toplam	286	291	314

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (2011)

1.3. Türkiye – Gürcistan İlişkileri

1991 yılında bağımsızlığını kazanan Gürcistan ile ülkemiz arasındaki ekonomik ilişkiler, o tarihten bu yana sürekli gelişmektedir. Bu gelişim, 2000'li yıllarda ve özellikle 2004 yılındaki Gül Devrimi'nin ardından önemli bir ivme kazanmıştır.

T.C. Ekonomi Bakanlığı'nın verilerine göre ikili ekonomik ve ticari ilişkilerin hukuki çerçevesini oluşturan Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması, 30 Temmuz 1992 tarihinde imzalanmıştır. Türkiye-Gürcistan Serbest Ticaret Anlaşması ve Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması 21.11.2007 tarihinde Tiflis'te imzalanmıştır. 21 Kasım 2007 yılında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması 01.11.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir. (2008, Gürcistan Mobilya Sektörü, T.C. Tiflis Büyükelçiliği – Ticaret Müşavirliği)

Tablo-11: İki Ülke Arasında Yapılan Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma	İmza Tarihi
Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması	30.07.1992
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Antlaşması	30.07.1992
İkili Hava Ulaştırma Anlaşması	30.07.1992
Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması	30.07.1992
Gümrükler Alanında İşbirliği Anlaşması	28.01.2005
4. Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı Protokolü	14.09.2005
Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması	21.11.2007
Serbest Ticaret Anlaşması	21.11.2007
Türkiye – Gürcistan Ortaklık Komitesi 1. Toplantısı Mutabakat Zaptı	24.02.2009
Türkiye – Gürcistan Ortaklık Komitesi 2. Toplantısı Mutabakat Zaptı	29.06.2009

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı (2012)

İhracat ve ithalat rakamları bakımından her ne kadar Türkiye ile Gürcistan arasında sıkı bağ olsa da, iki ülke arasındaki dış ticaret rakamları ve Türkiye'nin Gürcistan'daki yatırımlarının miktarı potansiyelin oldukça altındadır. Türk firmalarının Gürcistan faaliyetlerindeki temel sıkıntısı finansman sorunudur. Ayrıca Gürcistan'da modern bankacılık sisteminin yerleşmemiş olması, ticari konuları ilgilendiren mevzuatın pek çok konuda henüz tam olarak netlik kazanmamış olması ve sıklıkla değiştirilmesi ülke ile ticari ilişkilerin gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Yaşanan sıkıntılar iki başlıkta detaylı olarak incelenebilmektedir.

a) Referans Fiyat Uygulaması

Gürcistan Maliye Bakanlığı Gümrük Dairesi, 2006 yılında birçok üründe referans fiyat uygulamasına gitmiştir. Söz konusu uygulama, ithal edilen maddeye ilişkin gümrükleme aşamasında hesaplanacak vergi miktarı için fatura değeri yerine, idare tarafından belirlenmiş bir kıymetin esas alınmasını öngörmektedir.

Referans fiyat uygulamasının nedeni, ithalat aşamasında farklı değerler taşıyan faturalar dolayısı ile oluşan vergi kaçağının önlenmesidir. Uygulamada ortaya çıkan sorun ise, her ülkeye uygulanmaması ve bazı maddelerde fatura değeri ile referans fiyat arasında büyük orantısızlıklar olmasıdır. Bu nedenlerden dolayı firmalarımızın Gürcistan pazarındaki rekabet gücü olumsuz yönde etkilenmektedir (2008, Gürcistan Mobilya Sektörü, T.C. Tiflis Büyükelçiliği – Ticaret Müşavirliği).

b) Sınır Kapıları Altyapı Eksikliği

Türkiye-Gürcistan ticari ilişkilerinin gelişimini engelleyen bir diğer sorun ise Sarp ve Kars sınır kapılarındaki altyapı eksiklikleridir. Hukuki altyapı ve kurumsallaşmadaki aksamalar ve fiziki altyapı yetersizlikleri de dış ticarete sorunlara yol açmaktadır.

Ulaştırma sektöründe yaşanan sorunlar da iki ülke ticaretini olumsuz yönde etkilemektedir. Söz konusu sorunlar; güvenlik, kara ulaşımı ücretsiz geçiş belgelerinde hala dağıtımın tam olarak yapılamamış olması, yapılan mevzuat değişikliklerinden haberdar olunamaması, ülkenin farklı bölgelerinde farklı ödemelerin gerekmesidir. Ulaşım altyapısının yetersiz olması da ulaşım ile ilgili sorunlara neden olmaktadır. Kars-

Tiflis demiryolunun tamamlanması ile birlikte ulaşımdan kaynaklanan sorunların aşılması beklenmektedir (2008, Gürcistan Mobilya Sektörü, T.C. Tiflis Büyükelçiliği – Ticaret Müşavirliği).

1.4. Sanayi

Gürcistan'ın başlıca sanayi kolları arasında; demir-çelik, demir ihtiva etmeyen metaller, kimyasallar, inşaat malzemeleri, hafif sanayi ve ağaç işleme yer almaktadır. Sanayi sektörü üretiminin %50'den fazlası gıda ve diğer hafif sanayi alanlarında yoğunlaşmış durumdadır.

Ülke sanayisinin gelişmesindeki önemli engellerden biri mevcut sabit sermaye eksikliğidir. Her ne kadar son dönemlerde iyileşmeler görülse de, kredi kullanımı henüz istenen seviyede değildir. Özel bankalarının kredi faizlerini düşürmeye başlamalarına rağmen kredi kullanımı henüz istenilen düzeye ulaşmış değildir. Ancak, son dönemlerde bu konuda bir iyileşme olduğu da aşikardır. Diğer taraftan, ülkede kayıt dışı ekonominin hala yüksek olması serbest rekabet ortamının oluşmasındaki diğer engellerden birisidir.

2008 yılında Tiflis Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği tarafından hazırlanan rapora göre başlıca sanayi kolları demir-çelik, demir dışı metalurji, kimya, gıda, ağaç işleme, makine-metal, inşaat malzemeleri gösterilmektedir. İmalat oldukça az sayıdaki firmalar tarafından gerçekleştirilmektedir. Zestaponi Demir Alaşımları İşletmesi ile Rustavi Demir ve Çelik Tesisi ülkenin en önemli iki sanayi kuruluşudur (2008, Gürcistan Mobilya Sektörü, T.C. Tiflis Büyükelçiliği – Ticaret Müşavirliği).

2. MOBİLYA SEKTÖRÜ

Gürcistan, yapılan üretim ülke ihtiyacının oldukça gerisinde olduğundan birçok sektörde olduğu gibi mobilya sektöründe de net ithalatçı konumundadır. Bununla birlikte, sektörün yaptığı ithalat ülkenin toplam ithalatı içinde nispeten küçük bir yer tutmakla birlikte, ancak, özellikle son yıllarda kendi içinde kayda değer bir gelişim göstermektedir.

Tiflis Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliğinin 2008 yılında hazırladığı Gürcistan Mobilya Sektörü raporuna göre ülkede üretim genellikle küçük imalathane tipi birimlerde yapılmaktadır. Sunta, profil, kontrplak gibi ara mamullerin hammaddeye yakın bölgeler olan Zugdidi, Senaki, Kutaisi'de üretildiği, ayrıca, Batum'da da üretim birimlerinin olduğu bilinmektedir.

Aynı raporda kontrplak ve sunta üretiminde birer (CKS A.Ş. ve Yontaş), sandalye/masa takımı üretiminde de bir Türk firması (Savarceli Ltd.) Gürcistan'da faaliyet gösterdiği ve Savarceli firmasının Tiflis ve Batum'da showroom'ları da bulunduğu belirtilmektedir.

Üst ve orta gelir kesimlerine hitap eden piyasada başta İtalyan olmak üzere Avrupa menşeli ithalat ön plana çıkarken, düşük gelir grupları için ise Türk ve Çin ürünlerinin yanı sıra Azerbaycan ve doğu bloku ülkelerinden ithalat gerçekleştirilmektedir.

Tablo 12'de Gürcistan'da üretilen mobilya türleri ve bu ürünlerin değerleri gösterilmektedir. Yıllara göre

değerlendirildiğinde parça mobilyanın üretimi her yıl yaklaşık %100 oranla artmaktadır. Dolap üretimi 2007 yılında yaşanan sıkıntılardan dolayı durmuştur.

Tablo-12: Mobilya Sektöründe Üretim (2004 – 2007)

Madde	Ölçü Birimi	2004		2005		2006		2007	
		Miktar	Değer (Bin \$)	Miktar	Değer (Bin \$)	Miktar	Değer (Bin \$)	Miktar	Değer (Bin \$)
Oturma Grubu	Adet	9.182	344,9	25.845	813,3	29.463	1.139,8	22.151	878,7
Parça	Adet	5.549	968,6	9.886	1.772,0	26.866	5.924,5	41.261	5.490,6
Dolap	Takım	492	405,4	1.010	959,5	0	0	0	0
Şilte	Adet	1.623	38,1	1.750	23,7	3.253	112,0	16.525	712,3
Demir Yapılar	1.000 m ³	4,6	509,4	6,8	999,9	16,1	4.922,6	7,0	5.384,5

Kaynak: Gürcistan Ekonomik Kalkınma Bakanlığı İstatistik Dairesi (2011)

2.1. Piyasanın Yapısı ve Tüketici Tercihleri

Mobilya piyasası üst gelir gruplarına hitap eden markalara yönelik nispeten büyük mağazalar ile orta ve alt gelir gruplarının tüketimine yönelik küçük işletmelerin toplandığı bölgelerden oluşmaktadır.

Belux, Danishhouse gibi büyük mağazalarda İtalya, Belçika, Fransa, Danimarka gibi Avrupa ülkelerinin ürünlerinin yer aldığı, diğer satış noktalarında ise başta Türkiye olmak üzere, Çin, Ukrayna, Polonya, İran, Azerbaycan, Çek Cumhuriyeti menşeli ürünlerin bulunduğu gözlenmektedir.

Piyasada genellikle İtalyan ürünlerinin kalitesine yönelik yaygın ve olumlu görüş bulunmakta, Türk ürünleri daha düşük kalite seviyesinde algılanmaktadır. Bununla birlikte, mobilya parçaları uzun süre önemli ölçüde Türkiye’den gelmiştir (2008, Gürcistan Mobilya Sektörü, T.C. Tiflis Büyükelçiliği – Ticaret Müşavirliği).

2.2. Sektörün Dış Ticaret Değerleri ve Türkiye ile Ticaret

Gürcistan, mobilya sektöründe net ithalatçı ülke konumundadır. Sektörün ihracatı incelendiğinde mobilya aksam ve parçaları ile prefabrik yapılar öne çıkmaktadır, ancak, bu kalemlerde de ithalat ihracatın oldukça üzerinde gerçekleşmektedir. Oturmaya mahsus mobilyaların ihracatı ise yıllar geçtikçe artarak dikkat çekmektedir.

Tablo-13: Gürcistan'ın Mobilya Sektörü İhracatı (2005 – 2007)

GTİP	2005		2007		2006	
	1.000 \$	Ton	1.000 \$	Ton	1.000 \$	Ton
Oturmaya mahsus mobilyalar	88,792	44,485	115,225	39,539	504,620	274,496
Tıpta, cerrahide, diş hekimliğinde ve veterinerlikte kullanılan mobilyalar	671,440	0,334	19,000	1,800	0,000	0,000
Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları.	3.219,366	566,162	702,736	408,045	1.049,455	588,512
Somiyalar, yaylı veya içleri herhangi bir maddeyle doldurulmuş veya teçhiz edilmiş yatak eşyası ve benzeri eşya	3,170	1,566	17,463	6,209	18,198	6,212
Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan aydınlatma cihazları	8,394	1,819	58,142	17,470	161,874	7,183
Prefabrik yapılar	152,270	191,010	1.282,396	1.592,221	2.179,197	1.546,624
Toplam	4.143,432	805,376	2.194,962	2.065,284	3.913,345	2.423,027

Kaynak: Gürcistan Ekonomik Kalkınma Bakanlığı İstatistik Dairesi (2011)

Gürcistan'ın mobilya sektöründe ihracatı için 2006 – 2007 yılları incelendiğinde 2006'ya kıyasla ihracatın yaklaşık %100 oranında arttığı görülmektedir. Prefabrik yapılarda Cezayir Gürcistan için önemli market olarak göze çarpmaktadır. Lojistik olarak kendisine yakın ülkelere ihracatında yıllar geçtikçe artan bir grafik izlenmektedir.

Tablo-14: Gürcistan'ın Mobilya Sektörü İhracatında İlk On Ülke ve Bu Ülkelerin İhracatı, 2006-2007

Yıl	2006	1.000 \$	2007	1.000 \$
Ülke	Mısır	743,56	Cezayir	1.307,54
	Angola	392,34	Azerbaycan	795,25
	Azerbaycan	370,49	Ermenistan	309,67
	BAE	348,22	Kazakistan	289,63
	Rusya F.	104,62	Mısır	273,17
	Fransa	46,73	Rusya F.	212,55
	Almanya	35,76	Romanya	160,00
	İngiltere	35,51	BAE	130,83
	Türkiye	29,49	İran	126,24
	Ermenistan	20,20	Yemen	118,11
Genel Toplam		2.194,96		3.913,34

Kaynak: Gürcistan Ekonomik Kalkınma Bakanlığı İstatistik Dairesi (2011)

Mobilya sektöründe Gürcistan'ın en önemli ithalat kalemi aksam parçalar ve oturma gruplarıdır. Sektör ithalatının ülkenin toplam ithalatı içindeki payı oldukça düşük olmasına rağmen kendi içinde gelişim gösterdiği gözlenmektedir. 2004 yılında yaklaşık 40,5 milyon \$ olan ithalat, 2007 yılında 102,8 milyon \$'a yükselmiştir. Yıllar geçtikçe ithalat hızla artmaktadır, 2007 yılında ithalat bir önceki yıla göre %53 gibi büyük bir oranla artmıştır. Yıllar geçtikçe artan ithalat Türkiye'deki ilgili üreticiler için oldukça büyük önem teşkil etmektedir.

Tablo-15: Gürcistan'ın Mobilya Sektörü İthalatı (2005 – 2007)

GTİP	2005		2006		2007	
	1.000 \$	Ton	1.000 \$	Ton	1.000 \$	Ton
Oturmaya mahsus mobilyalar	5.211,511	2.193,093	9.634,899	3.498,798	18.173,172	4.599,016
Tıpta, cerrahide, diş hekimliğinde ve veterinerlikte kullanılan mobilyalar	1.776,938	277,402	2.282,826	568,430	3.382,720	187,882
Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları.	17.851,785	11.574,125	32.703,627	18.684,954	44.494,174	19.049,819
Somylar, yaylı veya içleri herhangi bir maddeyle doldurulmuş veya teçhiz edilmiş yatak eşyası ve benzeri eşya	3.009,405	1.037,899	3.049,378	698,646	4.992,000	1.204,029
Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan aydınlatma cihazları	7.606,780	1.308,296	16.725,898	1.989,789	25.811,902	2.226,897
Prefabrik yapılar	5.055,766	1.572,145	2.624,912	811,169	5.969,687	1.322,495
Toplam	40.512,186	17.962,960	67.021,542	26.251,786	102.823,655	28.590,138

Kaynak: Gürcistan Ekonomik Kalkınma Bakanlığı İstatistik Dairesi (2011)

2006 yılında ithalatı Türkiye ön sırada yer alırken, bu durum 2007 yılında Çin'den yapılan ithalatın muazzam oranda artması ile değişmiştir. Piyasada İtalyan ürünlerine olan ilgi, bu ülkeden yapılan ithalatın düzenli bir şekilde artması ile de takip edilebilmektedir.

Tablo-16: Gürcistan'ın Mobilya Sektörü İthalatında İlk On Ülke (2006 – 2007)

Yıl	2006	1.000 \$	2007	1.000 \$
Ülke	Türkiye	14.431,86	Çin	23.317,65
	İtalya	8.803,62	Türkiye	18.150,97
	Çin	8.655,21	İtalya	11.691,73
	Çek Cum.	5.121,75	Çek Cum.	6.180,44
	Almanya	4.848,89	Almanya	6.085,70
	BAE	3.771,96	BAE	5.281,21
	Azerbaycan	3.695,49	Azerbaycan	5.007,96
	Ukrayna	3.045,71	Ukrayna	4.054,68
	Polonya	1.603,92	ABD	3.547,24
	Rusya F.	1.529,81	Belçika	2.778,24
Genel Toplam		67.021,54		102.823,65

Kaynak: Gürcistan Ekonomik Kalkınma Bakanlığı İstatistik Dairesi (2011)

Mobilya sektörü ile ilgili olarak 2007 yılında gerçekleştirilen ihracat – ithalat verileri incelendiğinde, oturmaya mahsus mobilyaların ihracatında Azerbaycan ve Türkiye ön plana çıkarken, ithalatta ise Çin'in ve daha sonrasında Türkiye ve İtalya'nın önemli aktörler olduğu görülmektedir.

Tıpta, cerrahide, diş hekimliğinde ve veterinerlikte kullanılan mobilyalarda 2007 yılında ihracat gerçekleştirilmezken, ithalatın büyük bir kısmı Amerika Birleşik Devletleri'nden gerçekleştirilmiştir.

Azerbaycan, Ermenistan ve Rusya gibi komşu ülkelere diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçalarının ihracatı diğer ülkelere göre daha fazla gerçekleştirilmektedir. Bu konudaki ithalatta ise Çin, Türkiye, İtalya, Çek Cumhuriyeti ve Azerbaycan'ın payları birbirine oldukça yakındır.

Somiyalar, yaylı veya içleri herhangi bir maddeyle doldurulmuş veya teçhiz edilmiş yatak eşyası ve benzeri eşyanın ihracatı çok büyük oranlarda gerçekleştirilmezken, Çin ve Türkiye bu konudaki en büyük ithalat kaynağı olarak belirtilmektedir.

Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan aydınlatma cihazlarının ihracatı büyük oranda Birleşik Arap Emirlikleri'ne (BAE) gerçekleştirilmektedir. İthalatta ise Çin ön plandadır, Çin'i Türkiye ve Almanya izlemektedir.

Cezayir prefabrik yapıların en çok ihraç edildiği ülke konumundadır. Türkiye ve Slovakya ise Gürcistan'ın bu alanda en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkelerdir.

Tablo-17: Mobilya Sektöründe Gürcistan'ın Dış Ticaretinde İlk Beş Ülke (2007)

Sektör	İhracat		İthalat	
	İhracat (1.000 \$)		İthalat (1.000 \$)	
Oturmaya mahsus mobilyalar	Azerbaycan	380,579	Çin	6.336,227
	Türkiye	108,500	Türkiye	3.359,721
	Kıbrıs RK	4,562	İtalya	2.169,233
	Ermenistan	3,495	Ukrayna	1.307,850
	Rusya F.	2,853	Almanya	1.027,513
	İhracat Yapılmadı		İthalat (1.000 \$)	
Tıpta, cerrahide, diş hekimliğinde ve veterinerlikte kullanılan mobilyalar	İhracat (1.000 \$)		ABD	2.407,936
			Almanya	554,503
			Polonya	119,289
			Çin	90,987
			Türkiye	56,848
			İthalat (1.000 \$)	
Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları.	Azerbaycan	400,903	Çin	7.660,457
	Ermenistan	299,943	Türkiye	6.893,865
	Rusya F.	201,962	İtalya	6.123,478
	Cezayir	55,564	Çek Cum.	5.444,373
	Mısır	36,010	Azerbaycan	4.770,702
	İhracat (1.000 \$)		İthalat (1.000 \$)	
Somiyalar, yaylı veya içleri herhangi bir maddeyle doldurulmuş veya teçhiz edilmiş yatak eşyası ve benzeri eşya	Azerbaycan	8,964	Türkiye	2.074,602
	Rusya F.	4,535	Çin	1.520,407
	Diğer Ülkeler	4,330	BAE	372,666
	Ermenistan	0,369	ABD	277,954
	İhracat (1.000 \$)		İthalat (1.000 \$)	
Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan aydınlatma cihazları	BAE	130,079	Çin	7.386,964
	Yemen	16,791	Türkiye	3.451,233
	Ermenistan	5,861	Almanya	3.279,635
	Diğer Ülkeler	4,641	İtalya	2.856,284
	Rusya F.	3,202	BAE	1.993,556
	İhracat (1.000 \$)		İthalat (1.000 \$)	

Prefabrik yapılar	İhracat (1.000 \$)		İthalat (1.000 \$)	
	Cezayir	1.251,973	Türkiye	2.314,700
	Kazakistan	289,626	İngiltere	1.770,908
	Mısır	237,160	Slovakya	615,401
	Romanya	160,000	ABD	339,708
	İran	126,235	Çin	322,610

Kaynak: Gürcistan Ekonomik Kalkınma Bakanlığı İstatistik Dairesi (2011)

Gürcistan'a gerçekleştirilen ihracatta mobilya sektöründe Türkiye'nin sahip olduğu pay oldukça fazladır. 2010 verilerine göre, oturmaya mahsus ve diğer mobilya alanlarında Türkiye Çin'den sonra Gürcistan'a en fazla ihracat gerçekleştiren ülke konumundadır. 2011 yılı ilk 4 aylık döneme kıyasla 2012 yılının ihracat rakamlarının çok daha iyi olması beklenmektedir.

Tablo-18: Gürcistan'a Yönelik Sanayi Ürünleri ve Hizmetler İhraç Potansiyelimiz (2011)

Sektör	Mobilya	Mobilya
GTİP	9403	9401
Potansiyel Ürün	Diğer mobilyalar	Oturmaya mahsus mobilyalar
Ülkenin Toplam İthalatı 2011 (milyon dolar)	56,1	26,3
Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 (milyon dolar)	17,1	7,3
Türkiye'nin Toplam İhracatı 2011 (milyon dolar)	895	632
Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2011	0,1	0
Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2010-2011 (%)	86,4	35,0
Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2010-2011 (%)	40,5	23,7
Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 Aylık Veriler *	3,1	1,3
Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2012 Aylık Veriler *	4,2	1,6
Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Türkiye (26) Çin (22) Ukrayna (13) İtalya (11) ABD (5)	Çin (33) Türkiye (29) İtalya (12) Çek Cumhuriyeti (4) Almanya (4)
Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ükelere Uyguladığı Gümrük Oranları	Tüm ülkeler % 0	Tüm ülkeler % 0

* Veriler 4 aylıktır

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı İhracat Bilgi Platformu (2011)

3. İLGİLİ FİRMA – KURUM LİSTESİ ve FUAR BİLGİLERİ

3.1. Firma Listesi

Tablo-19: Mobilya Sektöründe Faaliyet Gösteren Firma Listesi – Gürcistan

Firma Adı	Konu	Açıklama
Belux	Alan	Mobilya
	Adres	Marshal Gelovani ave., Tbilisi 0159, Georgia
	Telefon	(+995 32) 251 74 00
	Fax	(+995 32) 251 74 03
	Email	belux@gol.ge
	Web	www.belux.ge
D & G Ltd.	Alan	Mobilya
	Adres	70, Merab Kostava str., Tbilisi 0171, Georgia
	Telefon	(+995 32) 294 01 66
	Fax	(+995 32) 294 01 66
	Email	
	Web	
Franke Caucasus Ltd.	Alan	Mutfak Sistemleri
	Adres	11, Mosashvili ave., Tbilisi 0162, Georgia
	Telefon	(+995 32) 291 31 72 (+995 32) 291 31 76
	Fax	(+995 32) 291 31 95
	Email	info.fga@franke.com
	Web	www.franke.com
HetLine LLC	Alan	Mobilya Aksesuarları
	Adres	2, Chachava str., Tbilisi 0159, Georgia
	Telefon	(+995 32) 235 31 40
	Fax	(+995 32) 235 31 40
	Email	info@hetline.com
	Web	www.hetline.com
Larixy	Alan	Mobilya Üretim
	Adres	16, Vazha-Pshavela ave., II floor, Tbilisi, Georgia
	Telefon	(+995 593) 32 80 08
	Fax	(+995 32) 238 40 96
	Email	rugbyman777@walla.com
	Web	www.larixy.narod.ru
Office Technologies LLC	Alan	Steelcase Üreticisi
	Adres	15, M. Javakhishvili str., Tbilisi 0108, Georgia
	Telefon	(+995 32) 299 99 80
	Fax	(+995 32) 293 91 89
	Email	nata@officetechnologies.ge
	Web	www.officetechnologies.ge

Kaynak: <http://www.market.ge/> (2011)

3.2. Türk İş Adamları Derneği

Gürcistan'da yerleşik Türk işadamlarına ait Tiflis ve Batum'da olmak üzere iki dernek bulunmakta olup, irtibat bilgileri aşağıda yer almaktadır.

Tablo-20: Türk İş Adamları Derneği İletişim Bilgileri

	TİFLİS	BATUM
Dernek	Gürcü-Türk İşadamları Derneği	Acara-Türk İşadamları Derneği
Adresi	Tavisupleba 4 Tbilisi · Georgia	Gogebashvili 58 / 60 Batumi · Georgia
Telefon	+995 32 93 26 03	+995 222 727 00
Faks	+995 32 93 26 03	+995 222 727 00
E-Posta	gurtiad@yahoo.com	-
Web	-	-

Kaynak: T.C. Tiflis Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği (2011)

3.3. Fuar Bilgileri

Gürcistan'da her yıl Uluslararası Mobilya Fuarı gerçekleştirilmektedir. Bu sene gerçekleştirilecek fuarın bilgileri aşağıda yer almaktadır.

Tablo-21: Gürcistan Mobilya Sektörü ile İlgili Fuar Bilgileri

Fuar Bilgileri	
Fuar Adı	International Furniture Salon
Tarih	Aralık 2012
Yer	Tiflis
Konu	Mobilya ve Ev Tekstili
Katılım Ücreti	260 €
İnternet	www. expogeorgia.ge

Kaynak: www.expogeorgia.ge (2012)

4. GENEL DEĞERLENDİRME ve ÖNERİLER

Üst ve orta gelirli gruplara güçlü bir imaja sahip, kaliteli ürünleri tercih ederken, düşük gelirli gruplarda ise fiyat yönünden avantajlı ürünleri ve markaları ön plana çıkmaktadır. Gürcistan'da İtalya menşeli ürünler, kaliteyi temsil ettiğinden orta ve üst sınıf için talep edilen ürünler alınmakta, Türkiye menşeli ürünler gölgede kalmaktadır.

Önemli olan nokta, Türkiye'nin Gürcistan ile olan ilişkilerinin iyi olması, lojistik açıdan Gürcistan'a çok yakın olması Türk firmalarına avantaj sağlamaktadır. Yapılması gereken, sağlam bir imaj ile piyasada yer edinmek, gerçekleştirilen fuarlarda tanıtımın sağlanarak Gürcistan'da bilinirliği sağlayabilmek olmalıdır.

Her ne kadar 2004 yılında yaşanan devrimle beraber siyasi açıdan istikrar gözlemlense de yatırımlarda siyasetin hala çok etkin rol oynadığı belirtilmektedir.

Buna ilave olarak, Gürcistan'a yatırım yapmak isteyen ya da Gürcistan'da yer alan firmalar ile ticari ilişki kurmak isteyen firmaların dikkat etmesi gereken noktalar aşağıda belirtilmektedir.

- Mevzuat yakından takip edilmelidir.
- Eğer Türkiye’den ihracat yapılacaksa mümkün olduğunda ticaretin nakit esaslı olarak gerçekleştirilmesine dikkat edilmelidir.
- Gürcistan’dan ithalat gerçekleştirmeyi planlayan firmalar ithalat işlemlerine ait belgelerde yer alan bilgilerin uyumuna ve belgelerinde eksiklik olmamasına gerekli özeni göstermelidir.
- Ticari ilişkiler gerçekleştirilirken iletişim nitelikli ve güvenilir tercümanlar aracılığı ile yürütmelidir.
- Ticari ilişkiler kurulması planlanan firmanın geçmişi ile ilgili detaylı bir araştırma yapılması gerekmektedir.

5. KAYNAKÇA

- T.C. Ekonomi Bakanlığı – İhracat Bilgi Platformu, <http://www.ibp.gov.tr> (Erişim: 18.06.2012)
- Gürcistan Kalkınma ve Ekonomi Bakanlığı <http://www.geostat.ge> (Erişim: 12.06.2012)
- Gürcistan – Avrupa Politikası ve Yasal Danışma Merkezi, Gürcistan Ekonomi Trendleri, 2011 Uluslararası Ticaret Merkezi www.trademap.org (Erişim: 23.09.2011)
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) www.tuik.gov.tr (Erişim: 12.06.2012)
- T.C. Tiflis Büyükelçiliği – Ticaret Müşavirliği, Gürcistan Mobilya Sektörü, 2008
- Gürcistan Ekonomik Kalkınma Bakanlığı İstatistik Dairesi www.economy.ge (Erişim: 12.06.2012)
- Gürcistan Pazar ve İş Merkezi <http://www.market.ge> (Erişim: 15.09.2011)
- T.C. Tiflis Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği <http://www.musavirlikler.gov.tr/index.cfm?ulke=GUR&dil=TR> (Erişim: 19.09.2011)
- ExpoGeorgia www.expogeorgia.ge (Erişim: 14.06.2012)

T.C. KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI

Cebirail Mah. Saray Sk. No: 1 Kastamonu / Türkiye

Tel +90 366 212 58 52

Faks +90 366 212 58 55

E-posta bilgi@kuzka.org.tr
www.kuzka.org.tr